

กรมทรัพย์สินทางปัญญา
กระทรวงพาณิชย์

เล่มที่ 13
วันที่ประกาศโฆษณา

เลขที่ประกาศ 48
1 มีนาคม 2555

ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เลขที่คำขอ 51100045 วันที่ยื่นคำขอ 10 มีนาคม 2551

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลิ้นจี่ค่อมสมุทรสงคราม

รายการสินค้า ลิ้นจี่พันธุ์ค่อม หรือหอมลำเจียก

ผู้ขอขึ้นทะเบียน
1. จังหวัดสมุทรสงคราม
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม
3. หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม
4. เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลจังหวัดสมุทรสงคราม

ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดสมุทรสงคราม ถนนเอกชัย ตำบลแม่กลอง
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม 75000

1. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

ลิ้นจี่ค่อมสมุทรสงคราม (Samutsongkhram Kom Lychee หรือ Litchi) หมายถึง ลิ้นจี่พันธุ์ค่อม หรือ หอมลำเจียก ที่มีกลิ่นหอมหวาน มีลักษณะหนามตั้ง หนัสดิ่ง เนื้อเต่ง ซึ่งปลูกในตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง อำเภออัมพวา และอำเภอบางคนที ของจังหวัดสมุทรสงคราม

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ลิ้นจี่ : พันธุ์ค่อมหรือหอมลำเจียก

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปร่าง รูปร่างกลม รูปไข่หรือรูปหัวใจ เมล็ดทรงยาว
- เปลือก มีหนามตั้งหรือหนามแหลมห่างเสมอกันทั้งลูกและไม่เป็นกระจุก หนัสดิ่งหรือเปลือกหน้างบางดิ่ง กรอบ เมื่ออยู่บนต้นจะมีสีแดงเข้ม เมื่อเก็บแล้วจะมีสีคล้ำยน้ำหมาก
- เนื้อ เนื้อเต่งหรือมีเนื้อหนากรอบ สีขาวอมชมพูเรื่อๆ เนื้อแห้ง ไม่แฉะ
- รสชาติ หวาน หวานอมฝาด กลิ่นหอม ค่าความหวานประมาณ 19.50 Brix

2. กระบวนการผลิต

การยกร่อง

ทำคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำทะเลและน้ำฝนเข้าท่วมถึง โดยยกร่องปลูกและมีร่องระบายน้ำระหว่างร่องปลูก การยกร่องควรอยู่ในลักษณะขวางตะวัน (แนวเหนือ-ใต้) เพื่อให้ต้นลิ้นจี่ได้รับแสงแดดเท่ากันสม่ำเสมอ

การปลูก

- (1) มีระยะห่างระหว่างต้นประมาณ 10 - 12 เมตร หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
- (2) หลุมปลูกขนาดกว้าง ยาว ลึก ประมาณ 50 - 80 เซนติเมตร ผสมดินและปุ๋ยอินทรีย์ในอัตรา 3:1 โดยปริมาตร ผสมให้เข้ากันแล้วกลบลงในหลุมปลูกให้ดินบริเวณปากหลุมสูงกว่าดินเดิมประมาณ 15 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
- (3) นำกิ่งพันธุ์ลงปลูกกลางหลุมตั้งยอดให้ตรงแนบกับหลัก กลบดินโดยรอบ กดให้แน่น บังด้วยร่มเงา รดน้ำ
- (4) การตัดแต่งกิ่งให้ทำทุกปีหลังเก็บเกี่ยวผลแล้วและใส่ปุ๋ยเพื่อบำรุงต้น
- (5) การห่อผลโดยใช้ถุงกระดาษห่อทั้งซ่อผล ผูกปากถุงกับโคนก้านข้อให้แน่น เมื่อผลลึนจีเริ่มเปลี่ยนสีจากเขียวเป็นแดงเรื่อๆ หรือก่อนเก็บเกี่ยวประมาณ 20 - 25 วัน

การเก็บเกี่ยว

- (1) วิธีสังเกตผลแก่คือ หลังจากดอกบานประมาณ 4 เดือน ขนาดผลโตเต็มที่สีเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีชมพูปนแดง รู้นของหนามที่เปลือกจะขยายออก ปลายหนามแหลม ร่องหนามถ่างออกเห็นได้ชัด
- (2) เก็บในช่วงแดดไม่จัด โดยใช้พวงหรือบันไดพาดกิ่งแล้วปีนขึ้นไปเก็บแล้วโรยเชือกลงมา
- (3) ควรทยอยเก็บผลผลิตที่แก่พอเหมาะ ประมาณ 2 - 3 วันต่อครั้ง
- (4) หลังเก็บผลลึนจีจากต้นแล้ว นำไปรวมในที่ร่ม ทำการตัดแต่งซ่อผล ตัดผลไม่สมบูรณ์ออก

การบรรจุหีบห่อ

รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า

“ลึนจีค่อมสมุทรสงคราม” และ/หรือ “Samutsongkhram Kom Lychee หรือ Litchi”

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ จังหวัดสมุทรสงคราม ได้ชื่อว่าเป็นเมืองสามน้ำ ทำให้พื้นที่เหมาะแก่การทำกสิกรรมเป็นอย่างยิ่ง โดยได้รับอิทธิพลจากแม่น้ำแม่กลองไหลผ่าน ในตอนกลางมีน้ำกร่อย และน้ำเค็มจัดในบริเวณปากอ่าว พื้นที่มีลักษณะเป็นที่ราบชายฝั่งมีความลาดเอียงไปทางชายฝั่งทะเล มีคลองธรรมชาติและคลองขุดเชื่อมต่อกันกว่า 300 คลอง ทำหน้าที่ระบายน้ำระหว่างพื้นที่ส่วนบนและฝั่งทะเล ส่งผลให้มีตะกอนดินถูกพัดมาทับถมกัน เกิดเป็นชุดดินสมุทรสงคราม เป็นดินดอนจากปากแม่น้ำ ดินชั้นบนมีลักษณะการทับถมเป็นชั้นของดินและอินทรีย์วัตถุ ดินชั้นล่างมีสีเทา บางแห่งพบเปลือกหอยปะปนอยู่ด้วย ปฏิภานของดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ระหว่าง 7.0 - 8.5 มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง เนื่องจากมีธาตุอาหารฟอสฟอรัสและโปแทสเซียมอยู่สูง และลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบฝนเมืองร้อนเหมาะสมแก่การปลูกลึนจีค่อมสมุทรสงคราม

ประวัติความเป็นมา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์มายาวนาน เดิมเป็นแขวงหนึ่งของจังหวัดราชบุรี ต่อมาปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาต่อเนื่องสมัยกรุงธนบุรีจึงแยกออกมาเรียกชื่อว่า “เมืองแม่กลอง” เพราะมีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่าน และได้ชื่อว่าเมืองสามน้ำ จึงมีพื้นที่เหมาะแก่การทำกสิกรรมเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะลึนจีค่อมสมุทรสงครามที่มีรสหวานอร่อย สีแดงสด ซึ่งผู้นำมาปลูกคนแรกคือ นายติ มีแก้วกูญชราชาวสวน ต.แควอ้อม อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม โดยนำเมล็ดมาจากตรอกจันทร์ ยานนาวา บางกอก เมื่อราวปี พ.ศ. 2397 ปรากฏว่าให้ผลเร็วภายใน 3 ปี ผลดกเต็มต้นมีสีแดงสด รสหวานอร่อย เดิมเรียกพันธุ์ “อีค่อม” เพราะ

ต้นไม่ค่อยสูงมีลักษณะเป็นพุ่ม ต่อมาจึงตัดคำว่า “อี” ออกเพราะเห็นว่าไม่สุภาพเหลือเพียง “ลันจีพันธุ์ค่อม” ลันจีเป็นหนึ่งในผลไม้ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดสมุทรสงครามจึงมีการจัดงาน “วันลันจีและของดีเมืองแม่กลอง” ช่วงเดือนเมษายนของทุกปี และเป็นหนึ่งในคำขวัญจังหวัดว่า “เมืองหอยหลอด ยอดลันจี มีอุทยาน ร.2 แม่กลองไหลผ่าน นมัสการหลวงพ่อบ้านแหลม”

4. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกลันจีค่อมสมุทรสงคราม ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดสมุทรสงคราม ในเขตพื้นที่ตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง อำเภออัมพวา และอำเภอบางคนที รายละเอียดตามแผนที่

5. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

(1) ลันจีค่อมสมุทรสงคราม จะต้องปลูกในเขตพื้นที่ตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง อำเภออัมพวา และอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ตามกระบวนการผลิตข้างต้น และแหล่งพันธุ์ลันจีต้องมาจากสวนผลลันจีค่อมสมุทรสงครามเองหรือแหล่งที่เชื่อถือได้

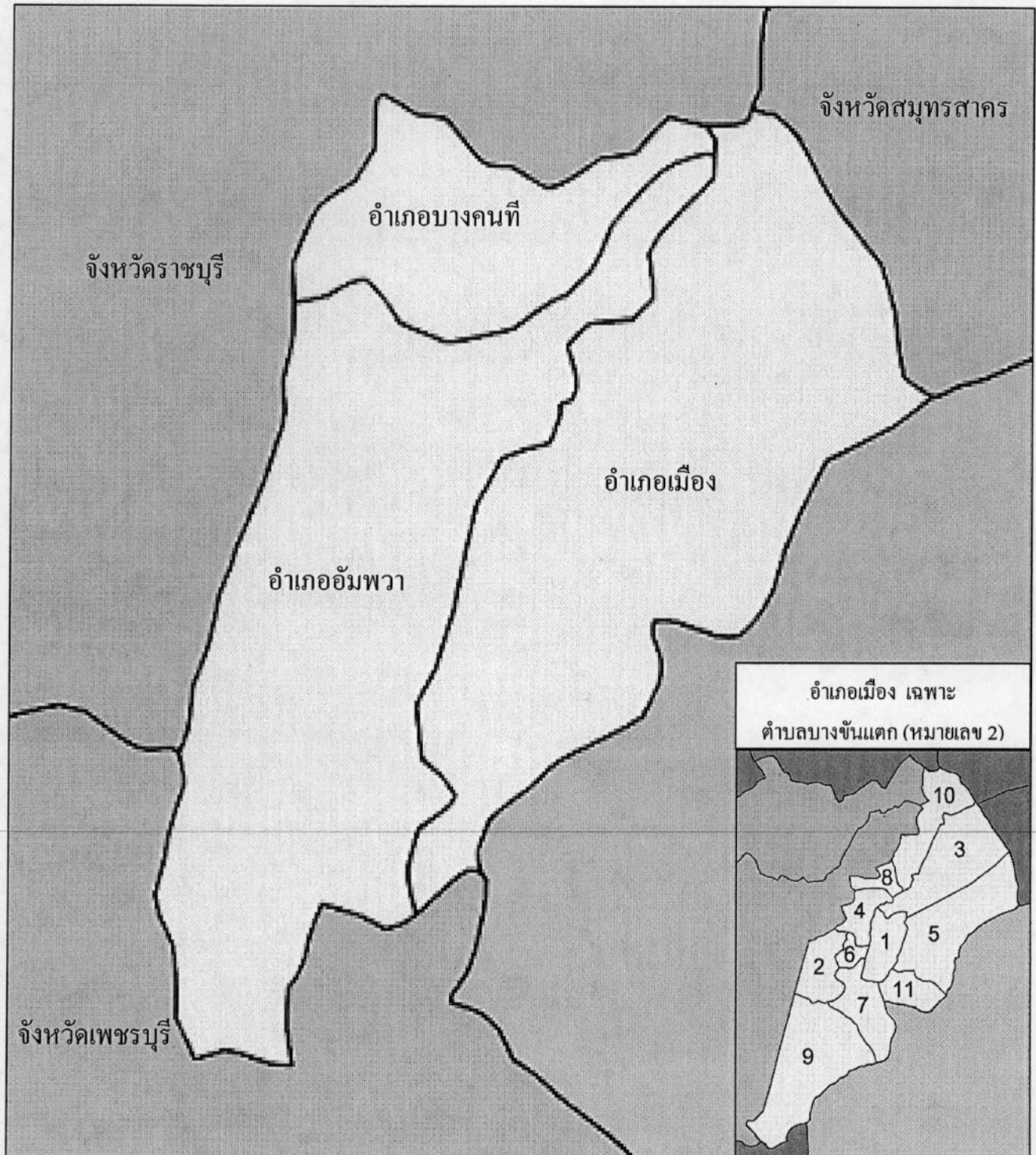
(2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกลันจีค่อมสมุทรสงคราม รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

6. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

(1) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ลันจีค่อมสมุทรสงคราม

(2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลันจีค่อมสมุทรสงคราม และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบ ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ ลันจีค่อมสมุทรสงคราม

ขอบเขตพื้นที่การปลูกลันจีค่อมสมุทรสงคราม ครอบคลุมพื้นที่ ตำบลบางชันแดก อำเภอเมือง อำเภออัมพวา และอำเภอบางคนที ของจังหวัดสมุทรสงคราม